

Bulletin

České společnosti pro mechaniku

2 / 2025

Bulletin

České společnosti pro mechaniku

2 / 2025

Bulletin je určen členům České společnosti pro mechaniku.

Vydává Česká společnost pro mechaniku, Dolejškova 1402/5, 182 00 Praha 8-Libeň. Bulletin České společnosti pro mechaniku je vydáván s finanční podporou Akademie věd ČR.

Vychází: 2x ročně

Místo vydávání: Praha

Datum vydání: 23. prosince 2025

ISSN 1211-2046

Evid. č. UVTEI 79 038

MK ČR E 13959

Redakce

Prof. Ing. Iva Petříková, Ph.D.

Studentská 1402/2, 46117 Liberec

Fakulta strojní, Technická univerzita v Liberci

Tel.: 485 352 947

E-mail: bulletin@csm.cz

Jazyková korektura českých textů

Eva Koudelková

Jazyková korektura anglických textů

Nicola Susanne Karásková

Sazba a grafická úprava

Pavel Koudelka

Tisk

Marten, spol. s r. o.

Českobrodská 876/48

190 00 Praha 9

ČESKÁ SPOLEČNOST PRO MECHANIKU

Asociovaný člen

European Mechanics Society

(EUROMECH)

Předseda

Ing. Jiří Náprstek, DrSc.

Tajemnice sekretariátu

Ing. Jitka Havlínová

Sekretariát

Dolejškova 1402/5, 182 00 Praha 8

Tel.: 266 053 045, tel./fax: 286 587 784

E-mail: csm@it.cas.cz

Domovská stránka

<https://www.csm.cz>

IČO společnosti

444766

Obsah

Ze života společnosti.....	2
Zpráva o konání semináře Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků VKMKP 2025....	2
Oznámení	4
100. výročí narození profesora Cyrila Höschla	4
Nekrology.....	6
Prof. Ing. Ivan Vaníček, DrSc. (1944–2025).....	6
Doc. Ing. Martin Luxa, Ph.D. (1964–2025)	8

Contents

From the Life of the Society	2
Report on the seminar Computation of structures using the finite element method VKMKP 2025	2
Announcements	4
Homage to Professor Cyril Höschl.....	4
Obituaries.....	6
Prof. Ing. Ivan Vaníček, DrSc. (1944–2025).....	6
Doc. Ing. Martin Luxa, Ph.D. (1964–2025)	8

Zpráva o konání semináře Výpočty konstrukcí metodou konečných prvků VKMKP 2025

*Report on the seminar Computation of structures
using the finite element method VKMKP 2025*

Ve čtvrtek 27. listopadu 2025 se konal 29. ročník semináře zaměřeného na aplikace metody konečných prvků a dalších numerických metod v oblasti vědecko-technických úloh a vývoje a implementace moderních numerických metod v mechanice tuhých a poddajných těles. Za účasti předních odborníků z FS

ČVUT, Fakulty aplikovaných věd ZČU v Plzni, FS VUT Brno, Ústavu termomechaniky AV ČR, FS TU v Liberci a firmy VAMET se sídlem v Praze bylo prezentováno 10 přednášek na různá témata. V rámci semináře proběhla i soutěž o nejlepší přednesený příspěvek z řad mladých vědeckých pracovníků do 35 let, spojená s finanční odměnou poskytnutou firmou VAMET, s. r. o., a Českou společností pro mechaniku.

Na prvním místě se umístila doktorandka Anna Karbanová z FAV ZČU, na druhém místě Radek Novotný z FS VUT. Cenu za nejlepší příspěvek pro studenty magisterského studia obdržel Jan Masař, student Aplikované mechaniky FS TUL.

Vítězům blahopřejeme!

Za organizační výbor VKMKP
Iva Petříková

100. výročí narození profesora Cyrila Höschla

Homage to Professor Cyril Höschl

Prof. Ing. Miloslav Okrouhlík, CSc.

Professor Cyril Höschl, a distinguished figure in science and education during the latter half of the 20th century, would be celebrating his 100th birthday, were he alive today,

His life story, starting with school years, his military service, and successful engineering career in ČKD Company, and glorious years at the VŠST (now Technical University) of Liberec is to be remembered. As well as his fate following the Soviet-led invasion in 1968 and the onset of the so-called “normalization” period. He paid a heavy price for his political convictions. He was stripped of his roles as head of department and dean of the faculty and ultimately dismissed from his position without any official explanation.

Following the Velvet Revolution of 1989, Professor Höschl was fully rehabilitated. He was finally granted the opportunity to defend his advanced doctoral degree and reclaim the academic and scientific positions to which he had long been entitled.

His accomplishments—ranging from his extensive correspondence with colleagues and friends, to his complete bibliography, and his flair for tackling complex engineering challenges—are all documented in a forthcoming publication. This tribute will offer a comprehensive view of his intellectual legacy and personal character.

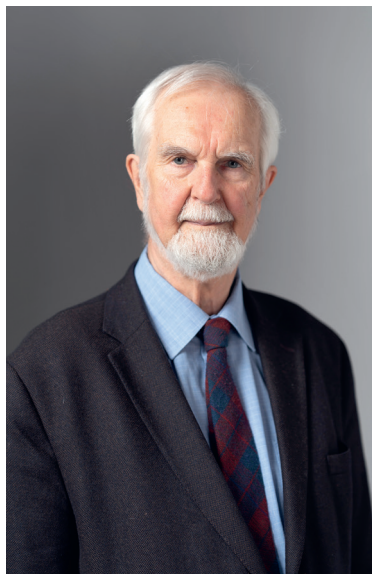
Profesor Cyril Höschl, významná osobnost vědy a vzdělávání druhé poloviny 20. století, by letos – kdyby byl naživu – oslavil své sté narozeniny.

Jeho životní příběh, počínaje školními lety, vojenskou službou, úspěšnou inženýrskou kariérou ve společnosti ČKD a úspěšnými roky na VŠST v Liberci, si zaslouží připomenutí. Stejně tak i jeho osud po invazi vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 a nástupu období tzv. „normalizace“. Za své politické přesvědčení zaplatil vysokou cenu. Byl zbaven funkce vedoucího katedry a děkana fakulty a nakonec bez jakéhokoliv oficiálního vysvětlení propuštěn.

Po sametové revoluci v roce 1989 byl profesor Höschl plně rehabilitován. Konečně mu byla dána možnost obhájit titul doktora věd a znovu získat akademické a vědecké pozice, které mu bezpochyby náležely.

Jeho úspěchy – od rozsáhlé korespondence s kolegy a přáteli přes kompletní bibliografii až po schopnost řešit složité inženýrské výzvy – jsou zaznamenány v připravované publikaci. Ta nabídne ucelený pohled na jeho intelektuální odkaz i osobní charakter.

Prof. Ing. Ivan Vaníček, DrSc. (1944–2025)

Dne 7. května 2025 zemřel v Praze prof. Ing. Ivan Vaníček, DrSc., výrazná osobnost české i mezinárodní geotechniky, emeritní profesor Fakulty stavební ČVUT v Praze, dlouholetý pedagog, výzkumník, konzultant a reprezentant oboru v řadě domácích i mezinárodních institucí.

Narodil se 29. února 1944 v Praze. Vystudoval Fakultu stavební ČVUT (1967), vědeckou dráhu postupně rozvíjel tituly CSc. (1976), doc. (1980), DrSc. (1985) a profesurou v oboru mechanika zemin a zakládání staveb (1988). V roce 1977 absolvoval studijní pobyt na Imperial College London (DIC). Jeho profesní život zůstal úzce spjat s Katedrou geotechniky FSv ČVUT.

Jako pedagog navázal na odkaz prof. A. Myslivce a vedl generace studentů předmětem Mechanika zemin, který sám zásadně přepracoval a rozšířil. Založil a vyučoval předměty jako Zemní konstrukce a Environmentální geotechnika, reflektující nové výzvy v ochraně životního prostředí. Jeho učebnice, skripta i odborné stati se staly základními materiály pro výuku i praxi. Vedl desítky diplomových a doktorských prací a také prací zahraničních postdoktorandů.

Ve vědecké práci se zaměřoval na komplexní výzkum vlastností zemin, geosyntetik, ochranných bariér a udržitelnosti geotechnických konstrukcí. Jeho práce pokrývaly témata od stárnutí konstrukcí metra přes modelování šíření kontaminace až po návrhy pro využití brownfieldů. Významně se podílel na mezinárodních výzkumných projektech.

Inženýrskou erudici uplatnil jako expert a konzultant u více než 450 staveb v ČR i zahraničí – od dálnic, přehrad, skládek a sanací po základové konstrukce historických budov, metro, tunely i jaderné elektrárny. Byl autorizovanou osobou ČKAIT v oboru geotechnika a soudním znalcem.

Na národní úrovni stál u zrodu České geotechnické společnosti a organizoval každoroční konferenci Zakládání staveb. Byl členem vědeckých a oborových rad, grantových agentur i normalizačních komisí. Významnou měrou se podílel na zavedení Eurokódu 7 v ČR a rozvoji metodiky BIM pro geotechnické konstrukce.

Na mezinárodní úrovni zastával v letech 2009–2013 funkci viceprezidenta ISSMGE pro Evropu, aktivně se účastnil kongresů, vedl sekce, přednesl téměř 100 přednášek ve více než 40 zemích. Jakožto předseda ČGtS byl organizátorem Evropské konference ISSMGE 2003 v Praze. Za své celoživotní dílo v oboru geotechniky byl navržen na nejvyšší ocenění ISSMGE – The Kevin Nash Gold Medal.

Profesor Vaníček zanechal nesmazatelnou stopu v české i světové geotechnice. Jeho práce propojovala výuku, výzkum i praxi s mimořádnou precizností a vizí. Odešel respektovaný odborník, uznávaný kolega a inspirující pedagog.

Čest jeho památce.

Martin Vaníček, syn

Doc. Ing. Martin Luxa, Ph.D. (1964–2025)

Po dvouletém statečném boji s těžkou nemocí nás dne 21. 7. 2025 ve věku 61 let navždy opustil doc. Ing. Martin Luxa, Ph.D.

Doc. Martin Luxa vystudoval v letech 1983–1988 Fakultu strojní ČVUT v oboru Letadlová technika. Studium zakončil obhajobou diplomové práce *Vliv nerovnoměrnosti rozteče statorových turbínových lopatek na aerodynamické charakteristiky mříže* a poté v roce 2006 tamtéž obhájil v oboru Mechanika tekutin a termomechanika disertační práci *Proudění v radiální turbínové mříži při vysokých rychlostech*. V roce 2018 úspěšně zakončil habilitační řízení obhajobou práce zabývající se vysokorychlostním prouděním stlačitelné tekutiny v posledním stupni parní turbíny velkého výkonu.

Od roku 1986 byl zaměstnancem Ústavu termomechaniky AV ČR, kde v letech 2004–2023 působil jako vedoucí Laboratoře vnitřních proudění a dále v letech 2011–2023 jako vedoucí oddělení Dynamiky tekutin. Během svého působení v ústavu se významně zasloužil o technický a personální rozvoj Laboratoře vnitřních proudění v Novém Kníně, kde mimo jiné stál za návrhem a realizací modulárního aerodynamického tunelu, který se dodnes intenzivně využívá.

Byl řešitelem mnoha projektů základního i aplikovaného výzkumu. Ve své odborné práci se zaměřoval převážně na experimentální výzkum vysokorychlostního proudění stlačitelné tekutiny v turbínových lopatkových mřížích užitím optických refrakčních metod měření. Zkoumal jevy vznikající v supersonickém proudovém poli a jejich vliv na aerodynamické charakteristiky lopatkových mříží. Ve spolupráci s nynějším podnikem Doosan Škoda Power, a. s., významně přispěl k návrhům dlouhých rotorových lopatek pro poslední stupně parních turbín velkého výkonu, díky nimž došlo k významnému zvýšení efektivity produkce elektrické energie nejen v JE Temelín. Byl autorem či spoluautorem mnoha odborných publikací, funkčních vzorků nebo užitných vzorů.

Od roku 2014 každoročně organizoval Aerodynamický seminář v Novém Kníně, jehož odborná část si získala renomé mezi odborníky z akademického prostředí i průmyslu. Aktivně působil v mezinárodním organizačním výboru symposia ISAIF (International Symposium on Aerothermodynamics of Internal Flows).

Vedle vědecké práce se věnoval také výuce a výchově studentů. V letech 2011–2019 působil jako vědecký pracovník na Fakultě aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni a od roku 2015 vyučoval na Ústavu technické matematiky Fakulty strojní ČVUT v Praze předmět Modelování proudění. Od roku 2019 byl členem vědecké rady Fakulty strojní Technické univerzity v Liberci.

Byl organizátorem mnoha výstav, a to jak výstav uměleckých děl své manželky Marie, tak i výstav s vědeckým zaměřením. Připomeňme například výstavu Aerodynamika pro teplo a světlo domovů, která se konala na prezidiu Akademie věd ČR v roce 2014, či výstavu Nisi videro... non credam (Dokud neuvidím... neuvěřím) s fotografiemi zviditelněného proudění na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy v roce 2017. Zejména první jmenovaná výstava sklídila velký ohlas.

Martin byl vysoce vnímavý k potřebám nejbližších spolupracovníků a měl hluboké sociální cítění. K lidem kolem sebe vždy přistupoval s respektem a laskavostí. Svým kolegům byl oporou a inspirací. Byl hluboce věřící a velmi si zakládal na své rodině.

Bude nám moc chybět.

Zveřejněno s laskavým svolením Ing. Davida Šimurdy, Ph.D.